

בתי המשפט

פשר 000092/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 4242/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

המעורר: אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין
ע"י ב"כ עוה"ד ר. גולדשטיין ואח'

-- נגד --

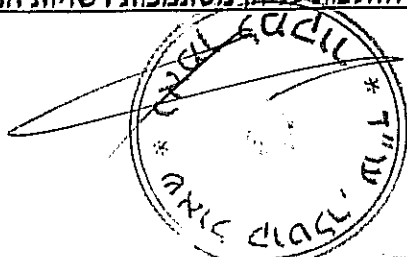
המשיבים: 1. עו"ד שאול קוטלר בתפקידו כמפרק
העמותה לקידום הספורט בהפועל תל-אביב

2. כונס הנכסים הרשמי
ע"י ב"כ עוה"ד אילון בריל

החלטה

לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, מצאתי כי דין הערעור להתקבל;
אין חולק, כי בכל האמור לדרך הדיון בחובות מס של חברה בפירוק, קיימת הלכה מחייבת של בית המשפט העליון, הקובעת כי מפרק אינו יכול לדחות את תביעת החוב, אלא חובה עליו להגיש השגה, כמוהו ככל נישום אחר. לעניין זה יוער, כי אין נפקא מינא האם המפרק נוקב בביטוי "דהייה", או שמא "העמדת סכום תביעת החוב על סכום אפס"; אין אלו שני שמות שונים לאותו מהלך עצמו.

עיינתי בטענות המפרק ולא מצאתי בהן דבר אשר יצדיק חריגה מכלל פשוט וברור זה. אמנם, יתכן מאד ויש רגליים לטענתו, כי המעמד העדיף להם זוכים שלטונות המס הינו מוגזם (וכלשונו, אנכרוניסטי). מרגע שנכנסו אדם או חברה לחדלות פרעון, הרי ה"תחרות" אינה עוד בין רשויות המס לנישום (אשר הוא ה"חוטא" באי תשלום המס במועד, וכמו כן בידיו המידע הטוב ביותר על מהלך עסקיו), אלא מול ציבור נושים אשר נפגע מניה וביה מקריסת החייב, אינם בגדר חייבים של רשויות המס, ואין בידו אותם יתרונות. אי לכך, ספק אם ראוי היה להחיל תפיסה פורמליסטית, לפיה "אין שינוי כלשהו" הנובע מהכניסה לחדלות פרעון. אלא שישום רציונל זה מופקד, אך ורק, בידי בית המשפט העליון אשר קבע את ההלכות עליהן מסתמכות רשויות המס.

בתי המשפט

פשר 000092/95

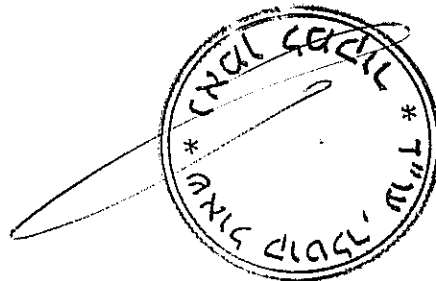
בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 4242/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

- 1 מן הראוי לזכור, כי לגופם של דברים, מרגע שנקלע גוף לחדלות פרעון ומונה לו בעל תפקיד, הרי
- 2 שאין רשויות המס עומדות עוד אל מול 'עבריון מסי' אשר מן הראוי להענישו, אלא מול נושים
- 3 אחרים אשר נפגעו אף הם ממעשיו ומחדליו של הגוף חדל הפרעון; דברים אלו, מן הראוי כי יעמדו
- 4 תמיד לנגד עיני רשויות המס, בעת שהן דנות בהשגות של מפרקים ונאמנים בפשיטת רגל.
- 5
- 6 בנסיבות המקרה, לא מצאתי מקום ליתן צו להוצאות.
- 7
- 8 המזכירות תודיע לצדדים על החלטתי.
- 9
- 10 בלשכתי, היום ו' באלול, תשס"ג (3 בספטמבר 2003) בהעדר הצדדים.

אלשיך ורדה, שופטת

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

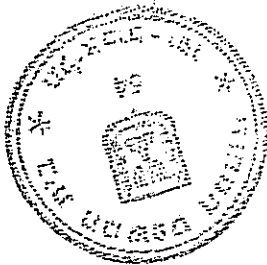
המבקש: עו"ד שאול קוטלר
בתפקידו כמפרק העמותה לקידום הספורט בהפועל תל אביב

-- נגד --

המשיבים: 1. מס הכנסה
ע"י ב"כ עוה"ד קובי כהן

2. המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עוה"ד שדיאור

3. כונס הנכסים הרשמי
ע"י ב"כ עוה"ד נ. כצמן-יעקובוביץ

החלטה

1
2
3
4
5 מונחת בפני בקשתו של מפרק העמותה לקידום הספורט בהפועל תל-אביב (להלן: "המפרק")
6 ו"העמותה", בהתאמה, כי יוצהר שבין העמותה לעובדיה לשעבר לא מתקיימים כעת יחסי עובד-
7 מעביד, וכי חלוקת הדיבידנד לנושי העמוונה לא יחויב בתשלומי מס ותשלומים אחרים הנובעים
8 מיחסי עובד-מעביד, כגון מס שכר, מס מעסיקים וכיוצא באלו, וכמו כן יוטלו על המפרק חובות
9 ניהול מערכת חשבונות המוטלות על מעביד; לטענת המפרק, מן הראוי לצמצם את חובתו לניכוי
10 מס במקור מכל נושה, בין אם עובד ובין אם לאו, לפי האישורים שיציג בפניו. לעניין זה מסתמך
11 המפרק, בין היתר, על העובדה שאינה שנויה במחלוקת כי העמותה מצויה בפירוק מאז 1995, ואין
12 עסקינן במצב בו "מפרק מפעיל" מוסיף לנהל את העמותה כעסק חי ולהעסיק את העובדים
13 במסגרת זו.
14 רשויות המס וביטוח לאומי (להלן: "המל"ל") מתנגדים לבקשה, וטוענים כי על חובות הנובעים
15 משכר עבודה להיות מטופלים כאילו בא המפרק בנעלי המעסיק. כמו כן, מעלות רשויות המס
16 טענות מקדמיות, הנוגעות להעדר זכותו של מפרק לתקוף חיובי מס, אלא על דרך השגה, וכן טענה
17 כי הבקשה תאורטית, משום שאותו חיוב מס טרם בא לעולם. כונס הנכסים הרשמי טוען, כי

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

1 עסקינן בבעיה כללית של מדיניות משפטית אשר טרם ניתן לה מענה ברור, ויש לה צדדים לכאן
2 ולכאן; בסופו של דבר, בחר הכונס הרשמי להותיר את הסוגיה לשיקול דעתו של בית המשפט.
3 לאחר שהונחו בפני תגובות הצדדים ותגובות לתגובות, ומאחר ועסקינן במחלוקת משפטית-
4 עקרונית שאינה כרוכה בבירור עובדתי כלשהו, מצאתי כי נסיבות המקרה הולמות עשיית שימוש
5 בסמכותי לפי תקנה 241 לתקנות סדר הדין האזרחי, ליתן החלטה שלא במעמד הצדדים; וכך אני
6 עושה.

7

טענות המפרק;

9

10 1. מילוי דרישת מס הכנסה, כי המפ"ק יפעיל מערכת דיווחים ומיסוי האילו היה מנהל עסק
11 חי, הינה יקרה ומסורבלת ביותר, ותדרוש תשלום מיסים נוספים, וזאת עבור יותר מ-60
12 עובדים לשעבר. אין כל מקום להטיל עלויות כה נכבדות על קופת הפירוק; זאת ועוד;
13 הליכה בדרכן של רשויות המס תביא, בעקיפין, להגדלת חלקן בדינידנד מקופת הפירוק,
14 ולמעשה להעדפת נושים.

15 אלא שאין כל חובה להטיל על מפרק דרישות מסוג זה, באשר אין הבדל עקרוני בין נושה
16 שהיה עובד לנושה אחר. זאת, באשר בינם לבין המפרק לא מתקיימים יחסי עובד-מעביד,
17 ואי לכך לא חלות עליו חובות דיווח ומיסוי, מלבד ניכוי מס במקור לפי אישורים שיציג כל
18 אחד מהנושים.

19

20 2. נהלי מס הכנסה עצמו מבדילים היטב בין "מפרק מפעילי", אשר הינו למעשה מנהל עסק
21 לכל דבר, לבין מפרק שכל תפקידו מימוש; האחרון אינו נדרש אלא להגיש דו"ח כספי
22 לבית המשפט ולהעביר העתק ממנו לרשויות המס.

23

24 3. מן הדין להחיל דין דומה גם כלפי הביטוח הלאומי, באשר אין זה סביר כי מפרק יהיה
25 "מעסיק" עבור חוק אחד ו"משלם" גרידא עבור חוק אחר.

26

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורזה

- 4 1 יחסי עובד-מעביד מסתיימים עם מתן צו הפירוק, אלא אם המפרק מעסיק בפועל עובדים
2 לאחר מכן; עסקינן בנייתוק יחסי עבודה על-פי דין, ואין "חידוש" היחסים אך ורק משום
3 שבקופת המפרק נצברו כספים לחלוקה.
4 טענת רשויות המס כי תשלום על-ידי המפרק מהווה תשלום "עברי", הזהה למצב בו
5 העמותה משלמת שכר, הינה מלאכותית ומתעלמת ממועד התשלום וממקור הכספים.
6 נוצרת אנומליה, אם וכאשר המפרק מדווח בשנת 2002 דיווח שאופיו נגזר ממעמד
7 העמותה מול הנושים בשנת 1994. זאת ועוד; אם עסקינן בדיווח על התקופה שלפני
8 הפירוק, הרי נוספת לעמותה הוצאה בגין שכר, דבר אשר מצמצם את חובותיה כלפי
9 רשויות המס - אלא שהן, מטעמים השמורים עמן, לא בחרו לצמצם את הוכחת החוב
10 שהגישו בהתאם לכך.
11
- 5 12 מפרק רוכש את אישיותה המשפטית של העמותה, אך אינו בא בנעליה באורח בלתי
13 מסוייג לכל דבר ועניין; קל וחומר, שאין לרוקן מתוכן את ההלכה, לפיה יחסי עובד-
14 מעביד ניתקים עם מתן צו הפירוק.
15
- 16 טענות מס הכנסה;
17
- 6 18 מאחר והמפרק טרם שילם את שכר העבודה לתקופה שטרם צו הפירוק, אי לכך לא
19 הוצאה שומה כלשהי, ואין בסיס להוצאתה. לכן, עסקינן בבקשה מוקדמת, אשר לפי
20 ההלכה הפסוקה יש לדחותה על הסף.
21
- 7 22 זאת ועוד; בית המשפט נעדר סמכות לדון בחבות העמותה במסגרת בקשה למתן
23 הוראות: מדובר בבקשה שעיקרה לפטור את המפרק מחובת תשלום מיסים, לרבות הגשת
24 נתונים ודוחות. עסקינן בחבות עקרונית הנקבעת במישור דיני המס, לפי ההלכה הפסוקה,
25 זוהי שאלה שיש לדון בה על דרך של הגשת השגה לענין קביעת השומה ויתרת הליכי
26 הערעור הקבועים בחוק. לעניין זה, מפנה מס הכנסה להחלטת כב' השופט לויט בת"א
27 298/86 בשי"א 10601/90 יולוס נ' נציב מס הכנסה.

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

- 1
- 2 8. כל תשלום שמשלם המפרק בגין חובות עבר נובע ממישור יחסים שהיה קיים בין הנושה לעמותה טרם פירוקה. חיוב המס נקבע לפי מקור הזכות ממנו נובע התשלום לנושה, קרי "כלל המקור". אין כל רלוונטיות ליחסים המשפטיים בין המפרק לנושה בעת התשלום.
- 3
- 4
- 5 כלל המקור מוחל גם בדיני פירוק; כך בסעיף 354 לפקודה, המקנה מעמד קדימה לנושים ספציפיים לפי מקור הזכות. קבלת טענתו של המפרק תייתר למעשה את סעיף 354. האם
- 6
- 7 מבקש המפרק לשלול מהעובדים את דין הקדימה, משום שבעת חלוקת הדיבידנד לא
- 8 מתקיימים יחסי עובד-מעביד?
- 9
- 10 9. אין כל רלוונטיות לשאלה, האם שימש המפרק כ"מפרק מפעיל" אם לאו, באשר תשלום המס נובע ממקור תשלום החוב, ולא ממעמדו ומהות תפקידו של המפרק בעת חלוקת הדיבידנד.
- 11
- 12
- 13
- 14 10. תשלום מיסים הנובעים משכר עבודה אינם בגדר העדפת נושים, באשר עסקינן במיסים שוטפים שנולדים אך ורק עם תשלום השכר, ואי לכך, עסקינן בהוצאות פירוק, אשר אינם נכללים במסגרת חובות העבר של העמותה.
- 15
- 16
- 17
- 18 11. טענת המפרק כי אין הוא נכנס בנעלי העמותה יוצרת הפרדה בין העמותה לבינו בעת ביצוע תשלומים לנושים; הפרדה זו הינה מלאכותית, באשר התשלומים אינם אלא תשלומים שמבצעת העמותה מכספיה, באמצעות המפרק.
- 19
- 20
- 21
- 22 12. עניין ניתוק יחסי העבודה עם מתן צו פירוק אינו קשור לתשלום המס המוטל על תשלום שכר לעובדים, אלא נוגעות להקניית זכויות לעובד, כגון אפשרות לתבוע פיצויי פיטורין, קבלת זכויות מהמל"ל, ועוד.
- 23
- 24
- 25

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

	1
	2
	3
מששולם לעובדים סכום על-חשבון שכר עבודה, יש לנכות ממנו דמי ביטוח לאומי כחוק; אם משולם הסכום על חשבון פיצויים, הרי שהוא פטור - וזאת על פי חוקי המל"ל. אין כל העדפת נושים בתשלום חוב דמי ביטוח, באשר <u>עסקינן בחוב בגין תשלום שוטף של שכר</u> . זאת ועוד; דמי הביטוח מבטיחים לעובד רצף זכויות, ועמדת המפרק עשויה לפגוע בו, בלא הצדקה עניינית או משפטית.	4 5 6 7 8
	9
המצב המקורי בין העמותה לעובד נגזר מסעיף 342(ב) לחוק הביטוח הלאומי, לפיו מעביד חייב בתשלום דמי הביטוח בעד עובדו. המועד הקובע הינו המועד בו קם החוב; זהו "כלל המקור", והוא עומד לרועץ בדרכו של המפרק. זאת ועוד; אף דין הקדימה העומד לעובד הינו פועל יוצא מ"כלל המקור"; דבר זה אינו משתנה בשל העובדה כי חלק מחוב העובד נותר בגדר "נשיה בלתי מובטחת".	10 11 12 13 14
	15
	16
	17
המשיבים מערבבים, שלא כדיון, בין <u>מעמד הדיבידנד לבין מעמד המפרק</u> : מעמד הדיבידנד נקבע לפי דיני המס לגבי כל נושה, ואזי רואים בפיצוי או בשיפוי כבא בנעלי הנכס או ההכנסה שאבדו. זוהי מהותו של "כלל המקור", וכך נבדק האם ההכנסה היא פירותית, הונית וכיוצא בזאת.	18 19 20 21
אלא שאין דבר בין עניין זה לבין מעמדו של המפרק, ואין בכך בכדי לקבוע כי המפרק משלם את התשלומים <u>כמעביד</u> . אין בטענה הכללית והגורפת כי המפרק בא בנעלי העמותה בכדי לתמוך בכך. בנושא יחסי עובד-מעביד ישנה הלכה ברורה, כי הקשר ניתק מרגע הפירוק.	22 23 24 25
	26

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורזה

- 16 1 מעמדו של המפרק אינו שונה מזה של עורך-דין, אשר גבה כספים ומעביר אותם ללקוחו.
- 2 אך ברור הוא, כי עורך-דין שכזה אינו חייב בדיווח כמעביד, אף אם יצג עובד בבית הדין
- 3 לעבודה. דומה הוא אף מעמדו של צד ג', אשר נתן ערבות לחובות מעביד ומשלם אותם
- 4 במקומו.
- 5
- 17 6 דווקא החלת כלל המקור וראיית הדיבידנד כאילו הוא משולם על-ידי המעביד נכון
- 7 לתקופת חדלות הפרעון יוצרת בעיה קשה של העדפת נושים:
- 8 העמותה לא נהגה כדין, ערב פירוקה, כאשר לא העבירה ניכויים ויצרה חוב מול מס
- 9 הכנסה וביטוח לאומי - לא יתכן כי רשויות המס יזכו ב-100% מחוב זה, בעוד יתרת
- 10 הנושים זוכים בעשירית מחובם בלבד.
- 11
- 18 12 לעניין טענות הסף:
- 13
- 14 א. מפרק סביר חייב לבקש הוראות מראש, ולא להעמיד את בית המשפט בפני מצב
- 15 מוגמר. זוהי עצם מהותה של בקשה למתן הוראות. אי לכך, אין מדובר בשאלה
- 16 "תאורטית".
- 17
- 18 ב. הבקשה נסבה על מעמד מפרק, ולא בשאלות הנוגעות למיסוי העמותה; רק אם
- 19 יקבע כי המפרק פועל כמעביד, יחולו כללי הדיווח והמיסוי הנגררים. המפרק
- 20 איננו תוקף חיוב מס שהוטל, אלא מבקש הוראות בעניין מעמדו כמחלק תשלומי
- 21 דיבידנד. סוגיה עקרונית זו חייבת להידון בבית המשפט של פירוק. מסיבה זו,
- 22 אין הדרך הדיונית בתגובו מס הכנסה רלוונטית.
- 23 לעניין זה, מפנה המפרק לפש"ר 590/97 מפרק ח.א מזון נ' מע"מ, שם הכריע בית
- 24 המשפט בסוגיה דומה, תוך הבהרה כי אין עסקינן בדיני מס, אלא במעמד המפרק
- 25 ובמעמד תשלום - האם בהעדפת נושים עסקינן, אם לאו. פקיד השומה אינו
- 26 מוסמך לדון כלל ועיקר ב"השגה" אשר עניינה העדפת נושים.
- 27

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

- 19 1 מן הדין להחיל דין דומה לזה של פש"ר 66/98 איזדורפר נ' המל"ל, שם התקיימה
- 2 התנגשות לכאורית בין חוקי המל"ל לבין דיני הפירוק; טענת המל"ל כי קיימת לו זכות
- 3 מוחלטת להפוך החלטות מפרק מכח דיני המל"ל נדחתה כדין כללי הנסוג בפני הדין
- 4 הספציפי של הפירוק. זאת ועוד; משמעות טענת הסף של רשויות המס היא נסיון להקנות
- 5 להן "זכות וטו" על כל החלטה בנושא עקרוני זה.
- 6
- 20 7 אף תגובת המל"ל אינה מכילה כל התייחסות רצינית לשאלת המפתח: האם מפרק הינו
- 8 "מעביד" החייב במס עבור תשלום לעובד. כך גם המל"ל עצמו, כאשר הוא משלם "בנעל"
- 9 המעביד" גמלה, אינו מחוייב להפיק תלושי שכר ולשלם מס מעסיקים ומס שכר.
- 10 זאת ועוד; עניין "רצף הזכויות" אינו רלוונטי, באשר העובדים אינם עובדי העמותה מזה
- 11 שנים: גם אם יועבר תשלום, הוא לא יועבר עבור 1994, אלא יזקף לשנה הנוכחית. אין
- 12 בכך כל תועלת או נזק לעובד, העובד כיום במקום אחר.
- 13
- 14 **עמדת כונס הנכסים הרשמי;**
- 15
- 21 16 המפרק משלם דיבידנד לעובדים על חשבון שכר עבודה שטרם קיבלו, עקב יחסי עבר בין
- 17 העמותה לעובדיה ערב הפירוק. מאידך גיסא, המפרק אינו "מעביד" של העובדים, גם
- 18 בעת ולעניין תשלום הדיבידנד.
- 19 השאלה הינה, האם לראות את התשלום לעובדים כדיבידנד המתשלם לכלל הנושים, או
- 20 כשכר-עבודה ממש, אשר הדין מטיל עליו חובות שונות הנופלות על "כל המשלם או
- 21 אחראי לתשלומה של הכנסת עבודה" (סעיף 164 לפקודת מס הכנסה), בין אם הינו מעביד
- 22 ובין אם לאו.
- 23
- 22 24 אין לקבל את טענת המפרק כי הטלת חיובי מס עליו תיצור העדפת נושים, באשר אם אכן
- 25 רובצות עליו חובות כאלו, הרי שדווקא קבלת טענתו תאפשר את "התעשרות" הנושים על
- 26 חשבון רשויות המס.
- 27

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

23 1 אין מחלוקת כי קיימת חובת דיווח ותשלומי מס על הדיבידנד; השאלה הינה מי חב
2 בחובה זו: האם המפרק או העובד עצמו. סוגיה זו יש לפתור בדרך של קביעת מדיניות
3 משפטית: מאידך גיסא, אם יוכרע הדין לטובת המפרק, יחסך ממנו ניהול מערכת
4 חשבונות יקרה, אולם הנטל יפול על הנושים, אשר חלק מהם עשוי להתקשות ולהתמודד
5 עם תשלומי מיסים. מן הדין לקבוע מדיניות ברורה בנושא זה - וכונס הנכסים הרשמי
6 מותיר זאת לשיקול דעתו של בית המשפט.

7
8 **עד כאן עובדות המקרה וטענות הצדדים, ולהלן החלטתי;**

טענות הסף של מס הכנסה;

10
11
12 24. טענת הסף של מס הכנסה הינה, למעשה, כפולת-פנים, ועיקרה היא כי לעת עתה, אין
13 מדובר אלא בשאלה תאורטית, באשר טרם נקבעה חבות במס; זו תקבע רק לאחר שידוות
14 המפרק כדין על הדיבידנד לעובדים. אזי, ממשיך מס הכנסה וטוען, אז נעסוק בשאלה של
15 "חבות במס", אשר אין לדון בה בפני בית המשפט של חדלות פרעון, אלא בהליכי ההשגה
16 הקבועים בדיני המס. לעניין זה, מצטט מס הכנסה קטע מפסק-דין מחוזי, ת.א 298/86
17 יולוס נ' נציב מס הכנסה, בו קבע כב' השופט לויט כי דיון בשאלת חבות במס במסגרת
18 בקשה למתן הוראות תפגע בזכויות המדינה, באשר לדיני ראיות וחובת הוכחה, ואין זה
19 משנה אם המחלוקת העניינית הינה בעיקרה משפטית; אין מקום לחפש "טעם מיוחד"
20 ומוטב להצמד לכלל ששאלות של חבות במס יתבררו בדרך הדיונית שקבע המחוקק.
21 מכאן, מסיק מס הכנסה, כי אף בקשת המפרק דגן "מקפחת" את זכויותיו לנהל דיון
22 בפרוצדורה הנכונה. אלא, שעמדה זו אין לאל ידי לאמץ, זאת באשר אין היא נטולת
23 תמיהות וספקות, בלשון המעטה.

24
25 ראשית יוער, כי פסק הדין שצוטט איננו בגדר תקדים מחייב; ההלכה הפסוקה, פרי עטו
26 של בית המשפט העליון, עוסקת, פשוטו כמשמעו בשאלות אשר עניינן הינו, במובהק,
27 בגדר בדיקת קיומה או כימותה של חבות במס. זאת ועוד, יתכן מאד, כי פרשנות נאותה

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

- 1 להחלטת יולוס תביא אותנו לאותה תוצאה עצמה. זאת, באשר אף כב' השופט לויט לא
- 2 איזכר בדבריו אלא שאלה של קביעת חבות במס.
- 3 השאלה הנשאלת, בעניין זה, הינה מה פירוש הדיבור "קביעת חבות במס", ומהם
- 4 גבולותיו; זאת, באשר דומה, כי פרשנות המשיבים לדיבר הינה גורפת מדי. אם נלך
- 5 לשיטתם, דומה כי כל סכסוך באשר הוא בין מפרק לבין רשויות המס יצטרך להידון בדרך
- 6 של השגה, באשר אף אם זו טרם באה לעולם כלל ועיקר, הרי שהשאלה הופכת
- 7 ל"תאורטית", עד אשר תהיה בשלה להכרעה לפי הדרך הרצויה לשלטונות המס. דין אשר
- 8 כזה, אין לאל ידי לאמצו. עוד יוער, כי עמדת רשויות המס בעניין זה תמוהה, באשר בית
- 9 משפט זה דן בעבר, פעמים רבות, בסוגיות עקרוניות הכרוכות במעמד רשויות המס: כך
- 10 היה בפש"ר 590/97, בש"א 24150/00 בעניין עו"ד איתן ארז נ' מע"מ, וכן בפש"ר 2118/02
- 11 בשא 1355/03 רובננקו נ' אגף המכס, שניהם בשאלה איזוהי פעולה שלא כדין המהווה
- 12 העדפת מרמה במובן סעיף 98 לפקודת פשיטת הרגל, וכן ובפש"ר 2629/86, בש"א
- 13 13660/02 ובש"א 10822/02 אגף מיסוי מקרקעין נ' חברת אברהם גינדי בע"מ, שם נדונו
- 14 סוגיות של הגדרת "עסקה" וביטולה לצורך הטלת מיסים, וכך הלאה. המשותף לכל אותן
- 15 פרשיות היה בשלושת אלו:
- 16
- 17 א. אף לא אחת מהן עסקה בשאלת תביעת חוב של רשויות המס כנגד מפרק, בגין
- 18 חובות מס של החברה.
- 19
- 20 ב. כולן עסקו, במישרין או בעקיפין, בשאלות יחסים וסכסוכים שהתעוררו אגב
- 21 כינוס או פירוק בין המפרק לרשויות המס (אף אם "זרעי" הסכסוך מקורם
- 22 בהתנהגות החברה ערב קריסתה)
- 23
- 24 ג. אף לא אחת מהן נכנסה לשאלות חישוב וכימות הקשורות בדיני המס, אלא
- 25 בסוגיות משפטיות עקרוניות שעניינם דיני פירוק או הדין הכללי.
- 26
- 27

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

25 1 תמוה הוא, אם כן, מדוע דווקא כעת, עומדות רשויות המס על משמר "זכויותיהן
2 הפרוצדורליות", וזאת בעניין אשר אין דבר בינו לבין תביעת חוב. זאת ועוד; מן הראוי
3 להזכיר, כי מעמדן המועדף של רשויות המס, עומד לכאורה בסתירה לעקרון העל של דיני
4 הפירוק, והוא עקרון השיוויון בין הנושים; אין חולק, כי ההטבות וזכויות היתר אשר
5 ניתנות לרשויות המס הינן מפליגות: החל מדין קדימה, המשך באמצעים העומדים
6 לרשותן על פי פקודת המיסים (גביה), המסוגלים להופכן בנסיבות מסויימות לנושה
7 מובטח, וכלה בפריביליגיה המיוחדת, לפיה אין מפרק רשאי לדחות את תביעת חובן, אלא
8 עליו להגיש השגה - קרי, בעוד נטל הראיה מוטל על כל יתרת הנושים המגישים תביעת
9 חוב להוכיח את תביעתם, הרי במקרה של רשויות המס מתהפך הנטל, ועל המפרק
10 להוכיח, לפי הליכי ההשגה, כי לא קיימת חבות במס. כל זאת, כאשר ראה מהותית של
11 "התחרות" פרי דיני המס מבהירה, כי כלים עודפים ועדיפים אלו, המוקנים לרשויות
12 המס, אינם פועלים כנגד החייב "סרבן המס", אלא כנגד ועל חשבון יתרת הנושים, אשר
13 אינם 'סרבני מס', וקריסת החייב חדל הפרעון פגעה בהם מניה וביה.
14 לעניין זה הערתי בעבר, במסגרת החלטתי בפש"ר פש"ר 92/95, בשי"א 4242/02 מס הכנסה
15 נ' העמותה לקידום הספורט בהפועל תל אביב, כי יתכן מאד ומן הראוי לשקול את שינויה
16 המקיף והיסודי של הלכה זו, המתבססת על ההנחה הפורמליסטית, לפיה בא המפרק
17 בנעליו של הסרבן, ולעבור תחתה לגישה מהותית ומתיישבת יותר עם חוק יסוד כבוד
18 האדם וחירותו, לפיה יזכה המפרק למעמדו הראוי כבא-כוחם ונאמנם של הנושים,
19 המתדיינים מול רשויות המס על חלוקה הוגנת ושיוויונית של נכסי החייב, ולא (בעניין
20 זה), כעומד בנעלי החייב דווקא. לעניין זה יוער, כי בעוד שכניסת המפרק ל"נעלי החייב"
21 נועדה להקנות לו כלים ראויים לביצוע תפקידו, הרי שמעמדו המהותי של המפרק הינו
22 כבא-כוחם ונכנס לנעליהם של הנושים, בכל האמור לגבייה מהחייב חדל הפרעון, וככזה
23 יש להתייחס אליו.
24 עם זאת, כפי שהערתי אז, שינוי הלכה זה מסור אך ורק לבית המשפט העליון, ואין לי
25 אלא לחזור על הצעתי כי דברים אלו ישקלו בשנית, לאור הרציונלים המהותיים של דיני
26 חדלות הפרעון וההגנה החוקתית על עקרון השיוויון ועל זכויות הקניין של הנושים.
27
28

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורזה

26 1 נסיבות המקרה דנו, לעומת זאת, אינן זודשות כל הכרעה ישירה בסוגיה זו; לעניין
 2 המקרה שבפני יאמר, כי לאור פגיעתו הברורה של המעמד המועדף לו זכות רשויות המס
 3 בעקרון השיוויון בין הנושים, הרי מן הדין להקפיד ולדקדק, כי מעמד מועדף זה לא יחרוג
 4 מעבר לתחומו הברור והמובהק, והוא ההכרעה בתביעות החוב של רשויות המס. לשון
 5 אחר; הכלל, לפיו אין למפרק או לנאמן בפשיטת רגל מוצא, מלבד לפנות לדרכי השגה,
 6 אינו חל, אף לפי הדין הקיים, אלא במקום בו מגישה רשות המס תביעת חוב, שעניינה
 7 דרישה על-חשבון חובות מס שצבר הגוף חדל הפרעון ערב קריסתו. במידה ואין הדבר
 8 כרוך בכך, אלא עסקינן בשאלה הכרוכה בתחולת דינים מיוחדים של חדלות הפרעון על
 9 רשויות המס (כגון השאלה האם פעולה פלונית נפלה לגדר העדפת נושים), או בסכסוך בין
 10 המפרק לרשויות המס אשר התעורר אגב הליכי הפירוק, שלא על דרך בדיקת תביעת חוב,
 11 הרי אין לפגוע בעקרון השיוויון, ואין ליתן לרשויות המס כל מעמד מועדף על זה של נושה
 12 אחר. לעניין זה, כאשר מבקש המפרק הוראות מבית המשפט, כיצד לנהוג במקרה פלוני
 13 או אל מול דרישה פלונית של רשויות המס, או כאשר הוא מבקש הכרעה בסכסוך שאינו
 14 בגדר תביעת חוב, חלים הכללים הרגילים של בדיקה, האם מתאימה הבקשה להידון על
 15 דרך של בקשה למתן הוראות, אם לאו, כאשר הנטל לשלול התאמה זו הינו על הטוען
 16 לכך. לעניין זה יוער, כי רשויות המס אינן עומדות, בעניין זה, אל מול "חייב" הפועל
 17 בנכסיו הוא, אלא אל מול "ידו הארוכה" ושלוחו של בית המשפט עצמו, בעל תפקיד
 18 המחוייב ברמה גבוהה של הגינות ותום-לב, ובית המשפט מפקח על צעדיו.
 19 עוד יאמר; אין הבדל תהומי בין מצב זה לבין מצבים שגורים בדיני הפירוק, בהם נידון
 20 בבית המשפט של פירוק סכסוך יול מפרק מול צד ג', אשר הסמכות העניינית בו שייכת
 21 לכאורה לערכאה אזרחית, או סכסוך מול עובד, אשר הסמכות העניינית בו שייכת
 22 לכאורה לבית הדין לעבודה; זאת, בכדי לפותרם בדרך המקוצרת, המהירה והיעילה של
 23 בקשה למתן הוראות; זהו בסיס המושכלה המיוחדת לדיני חדלות פרעון, המבקשת
 24 הכרעה מהירה ויעילה של כל התדיינות המפרק מול צדדים שלישיים, במידת האפשר,
 25 תחת קורת גג אחת, הבקיהא ושגורה בדיני חדלות פרעון. זאת, כל עוד לא מקופחות
 26 זכויותיו המהותיות של צד ג'.
 27

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

27 1 בעניין זה, אם אכן פרשנותה של החלטת יולוס מרחיבה את העדפת רשויות המס מעבר
2 למתחייב מפסיקת בית המשפט העליון, אין אני רואה עמה עין בעין; לעניין זה, מן הדין
3 להתייחס אף לעובדה כי החלטת יולוס קדמה לחקיקת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו,
4 אשר ספק אם פרשנות 'מרחיבה' של זכויות היתר הניתנות לרשויות המס, החורגת מעבר
5 לדלת אמותיה של תביעת החוב, עולה עימו בקנה אחד.
6 זאת ועוד; פרשנות מרחיבה מדי של החלטת יולוס הופכת את מסקנותיה, במידה רבה,
7 לתרתי דסתרי; הפיסקה עליה נסמכים המשיבים קובעת כדלקמן:

8
9 "דיון בשאלת חבות במס במסגרת בקשה למתן הוראות בתיק פירוק
10 חברה תפגע בזכויות המדינה, באשר לדיני ראיות וחובת ההוכחה. אין
11 זה משנה אם בבקשה הנוכחית המחלוקת העניינית היא בעיקרה
12 משפטית. אין מקום לחפש "טעם מיוחד", ומוטב להצמד לכלל שכל
13 שאלות של חבות במס יתבררו בדרך הדיונית שקבע המחוקק".
14 (ההדגשות אינן במקור - ו.א.)

15
16 דומה, כי ככל שאנו חורגים מהתחום המוגדר של קביעת חבות המס הנידונה בתביעת
17 חוב, הרי כך התוצאה של החלטת יולוס אינה תואמת (קל וחומר מתחייבת) מעצם
18 ההנחות אשר הולידו אותה מלכתחילה: אם הפגיעה בזכויות המדינה אינה אלא פגיעה
19 בתחום דיני ראיות וחובת הוכחה, הכיצד ניתן לטעון כי אין זה משנה אם המחלוקת הינה
20 משפטית טהורה? זאת, כאשר במחלוקת מן הסוג האחרון אין כל חשיבות לדיני הראיות
21 וחובות הוכחה, באשר העובדות אינן שנויות במחלוקת כלל ועיקר? הרי וודאי הוא, כי
22 רשויות המס, גוף ציבורי החב בחובה מוגברת של תום-לב, יעילות והגינות, לא כיוונו
23 בדבריהן כי "נוחותן" אינה אלא "התשה" של הצד שכנגד בהליך ארוך ומסורבל, על
24 חשבון יעילות הפירוק ועל חשבון הפירוק, וזאת בלא של"נוחות" זו תתלווה כל תועלת
25 אמיתית מתחום הדין המהותי או דיני הראיות? אם אכן כך היה, הרי עמדה זו של רשויות
26 המס לא היתה אלא זהה לעמדתו של כל נתבע הניצב מול מפרק, ומנסה לסכל שלא כדין
27 דיון מהיר ויעיל במסגרת בקשה למתן הוראות, תוך נסיון לגרור את בעל התפקיד התובע,

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

- 1 במכוון, אל תוך התדיינות ארוכה ומסורבלת, ממנה הוא מקווה להשיג יתרון טקטי
2 גרידא.
- 3
- 4 28. סוף דבר; החלטת יולס אינה בגדר תקדים מחייב, ואין כל מקום לפרשנות המרחיבה
5 והגורפת אשר מנסה מס הכנסה ליתן לה; זאת, נוכח מעמד העל המחייב של עקרון
6 השיוויון בין נושי החברה, המעוגן היטב במעמדה החוקתי של זכות הקניין, כפי שהיא
7 קבועה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. עקרונות יסוד אלו מחייבים להקפיד שלא
8 להרחיב את היתרון לו זוכות רשויות המס על פני יתר הנושים מעבר לדי אמותיה של
9 החלטה בתביעת חוב, ולפרש את הביטוי "קביעת חבות במס" בהתאם. קל וחומר, שאין
10 רשויות המס זכאיות לאחוז במקל משתי הקצוות, ולחסום בקשה למתן הוראות מצד
11 מפרק (המבקש כי בית המשפט יורה לו כיצד לנהוג), בטענה כי היא "תאורטית" עד
12 שתקבע חבות במס, ולאחר מכן לחוסמו בטענה כי משנקבעה החבות, עליו לילך בדרך של
13 השגה. התנהגות זו אינה עולה בקנה אחד עם חובת ההגינות המוטלת על רשויות המס,
14 וטוב היה מס הכנסה עושה לו נמנע מכך מלכתחילה.
- 15
- 16 הסוגיה שבפני איננה כלל ועיקר בגדר קביעה (או כימות) של חבות במס, אלא שאלה
17 משפטית עקרונית שמעלה מפרק, בשאלת סדרי הדיווח החלים עליו בתשלום דיבידנד
18 לעובדים, ככל שהדבר נוגע לרשויות המס. זאת, כאשר בנסיבות המקרה דנו, מתחלקת
19 השאלה לשני "ראשים", כדלקמן:
- 20
- 21 א. האם המפרק הינו "מעסיק" מבחינה זו, שחלים עליו כללי הדיווח הסבוכים
22 החלים על מעסיק המשלם משכורות?
- 23
- 24 ב. האם המפרק הינו "מעסיק" לצורך תשלום מס מעסיקים?
25
26

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

- 1 זאת, כאשר ברור הוא, כי ניכוי המס מהדיבינד עצמו אינו בגדר מס המוטל על המפרק (או
2 על החברה בפירוק), אלא על העובד, אשר הוא החייב במס, ושאלת קביעת החבות במס
3 תתעורר, אם תתעורר, בינו לבין רשויות המס. מאידך גיסא, מעמדו של המפרק
4 כ"מעסיק" או העדר מעמד כזה תכריע, באופן נלווה לשאלה הראשונה, גם את השאלה
5 האם חב המפרק לשלם, בנוסף לדיבינד, גם מס מעסיקים - צעד אשר אך ברור הוא כי
6 יבוא על חשבוו יתרת נושי החברה, וביחוד על חשבוו הנושים הבלתי-מובטחים, אשר
7 הדיבינד הצפוי להם הינו נמוך ביותר מניה וניה. אך ברור הוא, כי סוגיה זו אינה
8 תאורטית כלל ועיקר, אלא שאלה אשר תכריע את מעמד המפרק ואת הדרך בה עליו
9 לנהוג.
10
- 11 29. אין חולק, כי עם מינוי מפרק, "בורירת המחדל" הגורפת היא כי יחסי העבודה בין החברה
12 לעובדיה מסתיימים על-אתר, מלבד מקרים בהם נוקט המפרק במפורש ובמודע בצעד
13 התריג של העסקת אי-אלו מהעובדים במסגרת הפירוק, לאחר שנטל את רשות בית
14 המשפט של פירוק. בנסיבות המקרה דנן, אין חולק כי העובדים פוטרו עם כניסת העמותה
15 לפירוק, לפני שנים ארוכות, ואין כל קשרי עובד-מעביד בין הצדדים.
16 לכאורה, ניתן היה לסיים את כתיבת החלטתי בנקודה זו, ולקבוע את המסקנה הפשוטה
17 המשתמעת מכך לכאורה: המפרק אינו מעבידם של העובדים, ואי לכך, אין הוא חייב
18 בחובות הדיווח הסבוכות המוטלות על מעביד; זאת ועוד, יוער כי לעניין זה, אין עסקינן
19 בעניין סמנטי-פורמלי או באי-נוחות גרידא אשר תוטל על המפרק, אלא בעלות נוספת
20 המוטלת על קופת הפירוק, אשר (כאשר בעובדים רבים עסקינן), עלותה רבה, והיא
21 מזרדת הישר מאחוז הדיבינד המגיע לנושים הלא מובטחים, אשר בלוא הכי אין מצבם
22 שפיר.
23 זאת בעוד אם נלך לפי הדרך המוצעת על-ידי המפרק, אין פירושה של דברים כי מס
24 הכנסה ושאר רשויות המס יאבדו את האחוז המגיע להם מן התשלום לעובד; אין עסקינן
25 אלא ב"פיזור הנטלי" על פני העובדים השונים, כאשר על כל אחד מהם יוטל לברר את
26 מעמדו מול רשויות המס בכוחות עצמו, ואם איין, ינוכה מן הפיצוי שיקבל אחוז המס
27 המקסימלי על-פי דין. לעניין זה, של בירור ותאום-מס של יחיד (להבדיל מחברה) מול
28 רשויות המס, אין לאל ידי להצטרף לחששו של הכנ"ר, כי עסקינן בנטל אשר אין העובד

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

1 ראשית יוער, כי צודק המפרק בטענתו, כי נתערבבו להם, למשיבים, היוצרות, והם עירבבו
2 שלא כדין בין מעמד הדיבידנד למעמד המפרק; אין חולק, כי עובד (או כל נושה אחר)
3 המקבל דיבידנד, נחשב כמי שקיבל תשלום על חשבון התשלום המקורי המגיע לו, ואי
4 לכך, הוא נחשף לדיני המס, כל נושה לפי מעמדו, מצבו והדין הספציפי החל עליו. לעניין
5 זה הערתי אף קודם, כי אחוז המס המגיע לרשויות המס השונות אינו נפגע, אם מועברת
6 חובת הדיווח והתאום מן המפרק אל העובד. הרציונל לעניין זה הינו פשוט: העובד, או
7 הנושה מקבל הדיבידנד, לא שינה את מצבו ומעמדו המשפטי עקב הקריסה, מלבד
8 העובדה כי בדרך כלל הסכום המשולם לו הינו פחות ממלוא סכום חובו.
9 שונה לחלוטין מצבו של המפרק. לעניין זה אעיר, כי פעם נוספת שגו המשיבים, כאשר
10 הרחיקו לכת יתר על המידה אחר הכלל, לפיו בא המפרק בנעלי הגוף החייב; זאת, תוך
11 שנשתכח מהם כי מהבחינה המהותית בא המפרק בנעלי ציבור הנושים (באשר פעולתו
12 מחליפה את הליכי הגביה האינדיבידואליים המוקנים לנושים מול חייב סולבנטי),
13 וכניסתו לנעלי החייב אינה אלא אמצעי למקסום הגביה שיפיק עבור ציבור הנושים
14 בכפוף לנטלים אלו ואחרים המוטלים על יכולת הפעולה שלו בנכסי החייב, פרי מעשים
15 ומחדלים של החייב עצמו).

16
17 31. אי לכך, מן הדין להבהיר: המפרק אינו החייב ואינו "חליף סולבנטי" שלו; המפרק הוא
18 "ידו המבצעת" של בית המשפט, המופקדת על תפיסת מסת נכסי החייב, פעולה בהן
19 לתועלת הנושים (בכפוף לכל דין), וחלוקתם לפי סדרי הקדימה. מבחינת הנושים, המפרק
20 הינו מעין נאמן על-פי דין, או "רשות משפה", אשר תפקידה לפצותם בדיבידנד על חובם
21 שאבד עם קריסת הגוף. החובות המוטלים על המפרק אינם זהים לחובות המוטלים על
22 החייב, ומערך החובות והזכויות שלו מול הנושים הינו שונה לחלוטין: כך למשל, המפרק
23 רשאי "למחוק" חוב של נושה שלא הגיש תביעת חוב בתוך שישה חודשים, דבר אשר הינו
24 בגדר בל-עלה על הדעת לגבי החייב עצמו; המפרק רשאי להציץ אל "מאחורי הפרגוד"
25 של פסקי דין שניתנו במעמד צד אחד, אשר מחייבים את החייב; חיובו בתשלום מותנה
26 בסדרי הקדימה ובתנאים נוספים, וכך הלאה. זאת ואף זאת; אם שב החייב ו"מגיח" אל
27 התחום הסולבנטי, בלא שיזכה ראשית כל בהליך המשפטי המיוחד של הפטר (כגון חייב
28 פושט רגל שהליכי פשיטת הרגל שלו בוטלו בלא הפטר), הרי שכל אותם חיובים אשר

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

1 "נמחקו" לכאורה מול בעל התפקיד שמונה לנכסיו שבים ומתעוררים לחיים - בין אם
2 עסקינן ביתרת תביעות החוב מעבר לגובה הדיבידנד ששולם, תביעות חוב שלא הוגשו
3 במועד, חיובים בטלים כלפי מפרק וצד ג', וכיוצא באלו.
4 המסקנה מכל האמור לעיל היא פשוטה: החייב והמפרק (או הנאמן בפשיטת רגל) הינן
5 שתי ישויות משפטיות נפרדות, אשר כל אחת מהן כפופה למערכת חיובים נפרדת המוטלת
6 עליה לפי דין: הראשון חב בחובות שנטל על עצמו בגדר המשפט האזרחי הרגיל, או הוטלו
7 עליו על-פי דיני המיסים החלים על פרט סולבנטי. השני אינו חב אלא בחובות המוטלות
8 עליו לפי דיני חדלות הפרעון; חיובו של השני (אף אם מולא) אינו מוחק את חיובו של
9 הראשון, כל עוד לא זכו כל הנושים למאה אחוז מחובם; חובות החייב נמחקים אך ורק
10 כאשר החייב הופטר או חוסל (אם בחברה עסקינן).
11 למעשה, ה"גשר" היחיד המחבר בין שתי הישויות הנפרדות הללו הינו "דרכי ההמרה" פרי
12 דין חדלות הפרעון - מנגנון דרכו ובכפוף למגבלותיו מחוייב המפרק בשיפוי נושי החייב
13 מתוך מסת הנכסים שתפס; לעניין זה, צדק המבקש, כאשר השווה בין המפרק לבין
14 המל"ל עצמו, אשר אף עליו מטיל הדין, במקרים מסויימים, לשפות עובד (או אנשים
15 אחרים). זאת, בגין חובות שלא נוצרו על-ידו, ובכפוף לדין המיוחד החל עליו, אשר אינו
16 זהה בשום פנים ואופן לדין החל על החייב העיקרי, ואף אינו מוחק את יתרת החיוב
17 לטובת הנושה; לכל היותר, נוצרת בכך זכות של המל"ל להכנס בנעלי הנושה ולנשות
18 בחייב בגין הכספים ששילם; לכל הדעות, אין המל"ל נכנס על-ידי כך "לנעלי המעביד",
19 אינו חב במיסים המוטלים על המעביד, ואינו חייב במערכת דיווח דומה לשל מעביד -
20 זאת, בין היתר, אף בשל השיקולים שהובהרו קודם לכן, כי מעטים הסיכויים כי בין
21 המל"ל לעובד דווקא יקשר קשר פסול אשר חובת הדיווח באה להכשיל את יצירתו.
22
23 מכל האמור לעיל, עולה כי נסיונם של המשיבים להשתמש ב"כלל המקור", בכדי לחייב
24 את המפרק לערוך מערכת חשבונות מסובכת ויקרה על חשבון הנושים, דינה להכשל.
25 המפרק אינו אלא "רשות משפה", המעניקה לעובד פיצוי על-פי דין בגין חובו שאבד, וזאת
26 לפי מערכת כללים, איזונים ובלמים שונה לחלוטין מזו שחלה על המעסיק.
27 אי לכך, דין הבקשה להתקבל, ודין עמדת המשיבים להדחות, וכך אני מחליטה.
28

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

1 יכול לעמוד בו ; אמנם, יתכנו בכך טרחה או אי נוחות מסויימים, אולם אין "נוק" זה עולה
2 בקנה אחד, לכל הדעות, עם הנוק שתספוג קופת הפירוק אם תוטל עלות הדיווח עבור
3 העובדים כולם על כתפי המפרק, ובעקיפין על כתפי הנושים הבלתי-מובטחים.
4
5 אוסיף אף זאת; הרציונל העומד מאחורי החיובים הנוקשים המוטלים על המעביד הינו,
6 במידה רבה, החשש כי מעביד עשוי לעשות יד אחת עם העובד ו"להעלים" רכיבי שכר אלו
7 ואחרים מרשויות המס; אך נקל לראות, כי חשש זה אינו קיים כאשר מול רשויות המס
8 עומד מפרק, שלוחו של בית המשפט. למפרק אין קשר איש עם עובד כלשהו, הוא מתוייב
9 ברמה גבוהה של הגינות ותום-לב, ונתון לפיקוח תמידי של בית המשפט וכונס הנכסים
10 הרשמי, להם הוא חייב להגיש דוחות מפורטים; אלו פתוחים לעיונו של כל גורם רלוונטי,
11 כולל רשויות המס - קל וחומר כאשר מחולק דיבידנד העשוי להוות 'ארוע מס'.
12
13 מכל הסיבות דנו, לא ברורה כלל ועיקר עמדתן של רשויות המס, המתעקשות על כפיית
14 הוצאות ועלויות נכבדות על קופת הפירוק, כאשר כספים אלו לא יגיעו לכיסן, אלא
15 יבוזבוזו לריק - בבחינת "יקוב הדין את ההר"; לכל אותה רשימה ארוכה של שיקולים,
16 אין בפי המשיבים אלא תשובה עיקרית אחת, והיא "כלל המקור", קרי, יחסם של דיני
17 המס אל התשלום נובע אך ורק מעובדה אחת, והיא מקור החוב; אם מקורו בחוב שכר
18 עבודה (ואין חולק כי כאלו הם פני הדברים), אזי, חבה "היד המשלמת" (ואין נפקא מינא,
19 לעמדת המשיבים, האם עסקינן במפרק מפעיל, אם לאו), לפעול כמנו היתה המעביד
20 עצמו - זאת, הן לעניין מיסים המוטלים על המעביד בגין תשלום שכר, והן לעניין חובת
21 דיווח.
22 בעניין זה, דומה כי נתפסו באי-כוחם המלומדים של המשיבים לכלל טעות; אין חולק,
23 אמנם, כי החוב היה, במקורו, חובו של הגוף חדל הפרעון; אולם מכאן ועד אימוץ
24 אוטומטי של הכלל הגורף שעותרים המשיבים לאמץ - רב הדרך.
25
26

בתי המשפט

פשר 000082/95

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בשא 2640/02

בפני: כב' השופטת אלשיך ורדה

שקלתי אם יש מקום להטיל הוצאות והגעתי למסקנה כי לאור נסיבות המקרה ישאו מס
הכנסה והמוסד לביטוח לאומי, כל אחד, בהוצאות המפרק ושכ"ט עו"ד בסך 12,500 ש"ח
בצרוף מע"מ. סכומים אלו ישאו הצמדה וריבית כדין מהיום ועד ליום התשלום בפועל.

המזכירות תודיע לצדדים על המצא ההחלטה לרשותם החל מהיום.

בלשכתי, היום י"ג בתשרי, תשס"ד (9 באוקטובר 2003) בהעדר הצדדים.

אלשיך ורדה, שופטת

בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
אלשיך ורדה, שופטת
תאריך: 9.10.03
המקרה